

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Novam ephemeriden, cui titulus „Fejérmegyei Napló“, a vobis institutum ad catholicarum partium proposita promovenda, id equidem probamus libenter. (Az általalok katolikusok törekvéseinek előmozdítására „Fejérmegyei Napló“ czim alatt létesített új lapot mi örömmel helyeseljük.) XII. (Le) pápa Zichy Nándor grófhhoz, 1895. márc. 6-án.

Előfizetési árak:
 Egész évre 6 frt, félévre 3 frt, negyedévre 1 frt 50 kr.
 Egyes szám ára 5 kr.

Felolós szerkesztő és lapfőigazgató:

Németh Ödön.

Megjelenik minden kedden, csütörtökön és szombaton este.

Szerkesztőség: Szent-István-utca 3.

Kiadóhivatal: Számmer Imre könyvnyomdája.

Az új ülészak.

Nagyon rég ideje nem nyílt meg az országgyűlés ülészaka fontosabb körülmények között mint a mostani; rég tekintett az ország lakossága nagyobb érdeklődéssel a tárgyalások elé mint most, midőn a kiegyezés válsága már olyan régóta izgatja az embereket. Joggal fogja az egész nemzetet el az aggodalom és a félelem, mert nem sok alapunk van bizalommal viseltetni a parlament iránt, a mely a kiegyezés kérdését hivatva van megoldani.

Hétfőn volt az első parlamenti nap a hosszas szünet után.

Formális ülést tartott a ház. Maga is csak olyan formális parlament, amely politizálni is szokott, ha már nem tehet egyebet. A hosszú vakáció alatt hallottunk néha hírt képviselőkről, kik ezt vagy amazt a fűrdőt dekorálták becses személynikkel, de hogy valami hivatásukkal járó komoly dolgot is cselekedtek volna, arról — Enyedi Lukács beszámolójától eltekintve, — minél kevesebb szó esett.

Lett volna pedig elég anyag a munkára; átgondolt tervnek a kidolgozása, a megnyílt ülészak nehéz bonyodalmához.

De erre nem igen gondoltak. A pártklubok csak úgy kongtak az ürességtől s mikor legtízesebben járta Bánffy a turretur Bécsig, meg vissza, akkor is akárkit jobban izgatott az ő jövés-menése mint a pártját, vagy az ellenpártot, mely bizony

se magán uton, sem mint párt nem igen faggatta terveit felől az ország „alkusztát“, ki pedig a mi bőrünkben utazott.

Négyszáz ötvennégy igazolt képviselő húzza a fizetést jegecsült lapidijakat. de a komoly munka igáját vajmi kis számú csapat. Tegyük fel, hogy a kormánypárt durva mólesse vakon bizik vezérében, azért nem törődött idáig semmit a egész kiegyezési tárgyalással, de hát az ellenzék?

Miért nem sietett ez az alkotmányos jogok védelmére? Miért nem járták be az országot, megmagyarázva a népeknek, hogy miről van szó, mely érdekeik vannak kockáztatva? Mi baszon, mi kár jöhet reánk? Hogy lehet megszerezni egyiket, hogyan elhárítani a másikat?

Most programjuk megvalósíthatása küszöbén azt hitte mindenki, hogy vándor apostolokként fogjuk látni a függetlenségiakat, amint országszerte preparálják a talajt, jövendő nagy küzdelmeik számára, amint a mélyebb rétegekbe vetik elveiknek magvát, honnan erőt merithetnek, hová csekély számbeli erejük daczára is támaszkodhatnak és Antheuszként erőt merithetnek. De mindez elmaradt.

Ehelyett az a hire, hogy most egybegyült a közjogi ellenzék és huszan oly intranszgens vitára kötelezték reverzálisokkal egymást, hogy mindennemű kompromisszumot előre kizárnak.

Hát ez már mi?

Tudnak ők valamit, precíz dolgot a

kiegyezési tárgyalásokról, hogy előre ilyen elkéseredetten néznek eléje. Ha tudnak, lehet-e komolyan számba venni az olyan harcot, melyet semmiféle felszerelés vagy előkészület nem vezetett be? Aztán meg obstrukció a többi ellenzéki pártok nélkül nevétséges, mint szüalmas volt a czukor prémium czime alatt megboldogult első provizorium ellenes obstrukció.

De egyáltalában kinek volna haszna még egy sikerült obstrukcióból is?

Talán megirigyelték egyesek nálunk a Schönerer és Wolf-czég dicsőségét; de az ország bizonyos nem. Nekünk nem obstrukció kell, hanem a függő ügyek végleges rendezése. Ha tanulmányozta az ellenzék a helyzetet és tud belőle kivezető utat, álljon elő tervezetével, olyannal persze, amilyen megvalósítható, nem amilyen rózsás ágyban álmódható és tartson ki a programja mellett; de előre hirdetni, hogy semmi kompromisszumot el nem fogadnak, daczára, hogy semmi tervvel még idáig elő nem állottak, ez nem mutat egészen komolyságra.

Különbön a tegnapi ülésben már kezdtek enyhébb hangok is emelkedni az ellenzékéről a Polónyi-féle sérelem tárgyalásánál s valószínű, hogy a parlamenti tárgyalásoknál az ellenzék jó része megmarad a komoly kritika terén s nem megy bele a a semmi hasznót nem hozó obstrukciós tervbe.

Az ellenzék nem vetett, bizony aratása

Szabadban.

— A „Fejérmegyei Napló“ tárczája. —

Irta: Helione.

Egyedül lehet végre ismét; megkönnyebülten lélegzik föl és siet le a nagy kert távoli zugába kedvenc pihenője, az orgona bokrok árnyába. Itt e csendes magányba élvezi legkedvesebb óráit. Ide nem hat a hiúság vásáranak zaja, melyet életnek hívnak. A természet magasztos szépsége, fűnséges tisztasága igazabb gyönyört szerez neki az emberek társaságánál. Jobban szereti hallgatni a madarak csicseregését, lombok susogását, mint sok üres, léha fecsegést.

Sokat tapasztalt, sokat szenvedett az emberek gyarlósága miatt. Sok titkos keserűséget okozott i eki az álnok kétszínűség, önzés, irigység, hitvány gyöngeség. Igen korán megtanulta hogy hinni csak Istenben, bizni csak önmagában lehet, s hogy a csalódást elkerüljék, egyedül önmagában lelje föl világát. Leghívebb barátját a természetben találta, mely egyetlen igaz, örök és változatlan. Ha lelke fájt, vagy szive vérzett, nyílt sebével nem emberek kétes részvétét, hazug érzelmét kereste fel; hanem ide menekült néma bánatával, s panasz nélkül ide megértve a lombok árnyán, virágok illatában szelid enyhület, üdítő vigasz, béke szállt szívébe.

Ünnepies, komoly csendben, ozondus légkörében a természet nagyszerű pompájával

szemben, hogy elenyészik, hogy megsemmisül a földi kicsinyesség, s mily lényegtelennek válik! Minden hajladozó kis fűszál, minden zümmögő bogárka legutolsó paránya a nagy alkotó művén: egy-egy bámulatra gerjesztő remeke a természetnek, melynek mélységes titkaival szemben eltérpül az emberi tudomány minden vívmánya.

Künn a szabadban, a természet nyílt ölnél: javul, tisztul elme, szív; míg az emberek társasága nem mindig vezet hasonló eredményre. Az orgonabokor fűrtös virága évről-évre ugyanazon czimben és alakban borul föl, s a gyöngyvirág érintetlen fehér-égét, kellemes illatát nem változtatja meg az idő! Mindig egyforma, változatlan, s mégis mindig újra gyönyörtadó. S a mit nem lehet megenni, a mivel nem lehet betelni azért soha, mert magasan fölötté áll mindannak, a mi emberi!

Minden hulló levél, hervadó virág egy vesztett reménye, meghiusult vágya; de mégis minden fakadó rügy, fejlődő bimbó új erőt, bizalmat lehel bele. Ez igaz, tiszta és szép kertben, önkénytelenül tűnik el bensejében az, ami a földre vonja s valami fölémelő íhlet lepi meg. Szeretne egész lényével beleolvadni s örökre itt maradni e környezetben, hol talán jobb a lét.

Valjon megszűnne ott minden érzés és gondolat? Vagy a lombok, virágok is úgy élnek, szenvednek, mint az emberek? Csak véges elmével áthatlan, ismeretlen?!

Kedvenc pihenőjén órákat tölt, jöleső

nyugalomban; megelégedik mindenkéről s egy más, szebb világba távozik. Mennyi kedves ismerőse van e kis helyen! Mosolyogva üdvözi a lila orgonát, megszémléli bokoralján a madárka rejtett fészket, belemélyed a gyöngyvirág bájos kelyhébe s mélységes titokzatosságot érez mindenben, melynek megfejthetlenségéből úgy óhajt valamit megérteni. Öszinte érdeklődéssel kíséri a nagy barna pók végtelen finom szövését; élénk figyelemmel nézi a hangyák lankadatlan szorgalmát, s eltűnődik, tépelődik a fölfoghatlan erőn, mely rendez és mozgat mindenedet. E rejtelmes nagyszerűségekkel szemben szomorúan érzi tehetetlen semmiségét s szeretne valami kiválóan szép, rendkívüli tehetség által magát némileg méltóvá tenni hozzá. Szent ábátat fogja el egy kifürkészhetlen hatalom iránt, melyet kutatni nem, csak érezni, csodálni és imádni lehet.

A megkapó összhangban, a megható nagy mozdulatlanságban, mely észrevétlenül lüktet, egybefoly körülötte minden; elpihen az elme. s önfeledten, szinte átazellemülve enged magát tova ragadni felsőbb régiókba. Édes, szines káprázatok lengik körül; lelke a föld lenyűgöző terheitől fölzsabadulva, csapongó képzetével belevezés a nagy végtelenbe.

Keres, talál és megnyugszik egy rokonlélek üdvözítő hitében. Úgy érzi, vagy csak sejti, — mert e sejtelem boldogítja — hogy van, kell lenni valamerre egy rokonléleknek, egy hozzá hasonló rajongónak, ki titokban, szüntugy álmodik fölőle, vagyik utána, feléje

Mai lapunk 8 oldal.

sem lenne. A párt maga is oly csekély mind számánál, mint benső intrikái folytán, hogy saját tekintélyének fentartása megköveteli a komolyabb parlamenti szereplést.

Nemsokára megtogunk tudni bizonyára egyet-mást a Bánffy nyári munkájából, ami lehet jó, lehet rossz, de hogy az esetleges obstrukció lenne a legrosszabb, ami ezekben a keserves kiegyezési tárgyalásokban előfordulhat, az bizonyos.

Gabonánk értéke.

Gabonakiviteli állam lévén, gabonánk értékét a bevitelre szoruló államokban felmerülő gabonaszükségletek mennyisége határozza meg. Ez az egyik tényező, mely értékesítési viszonyainkat befolyásolja. A másik a nagyobb ekszport államok kiviteli képessége, mely a mi kivitelünkkel versenyez.

Hogy tehát gabonánk értékét meghatározhatjuk, tudnunk kell a bevitelre szoruló államok szükségletét, tudnunk kell másodsor mit és mennyit nélkülözhetünk a mi termésünkkel a kivitel fedezésére és tudnunk kell, hogy a velünk versenyző gabonakiviteli államok az 1898-99-iki kampany alatt mennyit exportálhatnak.

Mindezekre tájékozást nyújt a földmívelésügyi miniszternek a napokban a világ gabonaterméséről közzétett hivatalos jelentése.

A bevitelre utalt államok közül, melyek közül felelnek nagyobb-kisebb részben szükségletüket, természetesen első sorban érdemel említést a mi szomszédunk Ausztria. Ausztriában nemcsak a készletek igen csekélyek, hanem a megromlott terméskilátások következtében a folyó 1898-99. évben több búzát és búzalisztet fog im-

portálni, mint a múlt évben. Ausztriában a folyó gazdasági esztendőben a buzahiány mérsékelt számítás mellett is 13-14 millió métermáza, rozshiány 3-4 millió métermáza. — Ausztria tehát egymagában is teljesen képes felszívni gabonafeleslegünket. Igaz, hogy Ausztriát telkeresik gabonájukkal Oroszország, Románia s Amerika is, csak hogy ezekkel szemben előnyben vagyunk nemcsak a vámközösség szempontjából, hanem első sorban gabonánk tulki-magasló minőségét tekintve.

A Németbirodalom gabonaszükségletét ugyan nagyobb részt Oroszország és Amerika szokta fődözni. Tekintve azonban, hogy a hiány a múlt évinél jelentéktelenebb lesz, kilátás van rá, hogy a mi kivitelünknek is szerep jut a német piacok ellátásában. Két körülményről kell itt említést tennünk. Az egyik a Dingley-bill, melynek hatása alatt a német birodalmi kormány előbb-utóbb kénytelen lesz vámpolitikai tekintetben szigorúbb intézkedéseket fogantatni az amerikai import ellenében; a másik a Németország és Oroszország között kirobbant vámkonfliktus, mely az orosz származású áruk és állatoknak a közegészség követelményeibe ütköző voltánál fogva a német kormányt arra fogja utalni, hogy az orosz gabonának adott tarifa-kedvezményeket egyszerűen megszüntesse. Ez a két körülmény az exportöröket arra fogja bírni, hogy a német piacokra nagyobb gondot fordítsanak.

Francoziaország és Angolország liszt-szükségletéről a folyó gazdasági esztendőben nincsenek pontos adataink. nem is tudhatjuk, hogy annak kielégítésében mily szerep jut ekszport malmainknak. Svájc-ról azonban biztosan tudjuk, hogy a gabonatermelés állandó csökkenése következtében, a beviteli szükséglet is folyton fokozódik.

Mindehhez hozzávéve a gabonabevi-

telre szoruló többi európai államokat, arra a következtetésre jutunk, hogy a hiány azokban az országokban, melyeknek fedezet nyújtásában nekünk is részünk van, maghaladja a tavalyi hiányt.

Az értékesítési viszonyok elbírálásában tudnunk kell, hogy mennyit nélkülözhetünk mi saját termésünkkel. A hivatalos jelentés buzatermésünket 35.8 millió mmázásra becsüli, szemben a tavalyi 26.2 millió mmázásával. A rozstermés csak 1.3 millió mmázásával haladja meg a tavalyi termést. Tehát az ekszport által abszorbeálható felesleg a fő kenyérmagvakban összesen nem tesz ki annyit, mint a mennyit Ausztria fogyasztása képes felvenni. Ez a felesleg azonban csak akkor lesz mozgósítható szolid alapon, ha kukoricza és burgonyatermésünk sikerülni fog. Amire kevés a kilátás — legalább a kukoriczatermésére nézve — az állandóan kedvezőtlen száraz időjárás miatt. A rossz kukoriczatermés fokozza a kenyérmagvak értékét.

Oroszországról is mindössze annyit tudunk, hogy az orosz birodalom export-képessége nem fog a múlt évi mögött visszamaradni. Ez ugyan nem sokat jelent, tekintve a múlt évi inséges esztendőt, mely az orosz kormányt nagymérvű segélyakcióra szólította s a gabonakiviteli tilalom megfontolására is készítette. Még megjegyzendő, hogy a statisztikai adatok megjelenése után Oroszországot súlyos csapások érték, melyek több kormányzóságban teljesen tönkretették a termést.

Súlyosan esik ugyan a latba az Egyesült Államok kedvező buzatermése, mely 40, sőt 90 millió bushellel haladna meg a múlt évi termést. Csak hogy itt is több körülmény veendő figyelembe. Először 50 millió bushel nem olyan mennyiség, melyet a statisztika kénye-kedve szerint beilleszthet a számításba, vagy elhagyhat.

lebeg. A kivel találkoznak mindenütt és mindenben, a mi az örök szépet rajongó lelkeket, a tiszta ideált imádó szíveket megragadja, leköti. Megértik és megérik egymást a sötét lombok halk susogásában, a nyíló virág átható édes illatában; csillagfényrengésében, hold sugarú bűvös varázsában, éppen úgy, — mint egy bájos dallamnál vagy mélabus költeménynél.

Elmélázva ábrándozik, míg egy láthatlan kéz letörli a fény sugarát az égboltozatról s elvonja jótékony hevét. Álmodozásából az estharang megcsendülő szava rezzenti föl.

Szíve mélyéből egy meleg sóhaj fakad, mely epedve kél az ajkán, s az illat terhes, tiszta légen át lágyan, szeliden száll tova — el — messzire.

Bolyongás.

Írta: Prigl Olga.

Ugy emlékszem rá, mintha tegnap lett volna, hej pedig sok minden megváltozott azóta. A fák is öregedtek, revesebb lett a törzsük. Nagy odva támadt a diótának, egy kis menyétcsalád költözött belé, hogy előbb kibélelte jó puhára. Ha volna — ezen a vidéken mókus, úgy bizonyosan az előbb bekvartélyozta volna magát, nem törődve a rokonokkal, sógorsággal, mivel menyét uraimékkal vannak. Az élelmes az elsőbbség s az elfoglalt, oda aztán örök és jogos tulajdon. A dióták körül szilvafák vannak szép sorjába ültetve, azok csak minden esztendőben fizetnek bőszegesen. A hamvaslila gyümölcsök alatt majd leszakad az ág, pedig olyan nyomorúságos a galya, a levele. Hernyó is rága az idén, mert hogy borzasztó hernyó-

járás volt s úgy hajtott ki másodsor. Távorról két szép körtefa zöldelik. Csupa lomb. A fényes, hegyes levele majd olyan mint a babér. Igen előkelő, mindössze két körte van rajta, de az nagy és olyan szép, mintha viaszból lenne és piktor festette volna az egyik felét pirosra mint a kármin és szép sárgára a másik oldalát. A nénem a fiának tartogatja, a ki ugyan bőveiben van mindennek, maga szakrajthatja a fáról a narancsot, a fűgét, a datolyát Bolognában, a hol az egyetemet járja — de hát ez itthon termett, az öreg szőlőjükben s a fü az azon növekedett, a gyomra ahhoz van szokva és az neki a legkedvesebb. Meg a szép csupa piros czigányalma, a mi késő ősszel érik meg, mikor már szinte a dér megcsipi. Olyan fényes, ragyogó a héja, mintha az Istenke megtörölgéne reggelenként. A meggy, a cseresznye lustálkodva hajtogatja a karsu ágait, mióta megszedték, — nincs semmi dolga. Legföllebb a kapás, a ki odakint lakik a szőlőben, cibálja meg olykor, mikor ezetes uborkát tesz be az anyjok a nagyasszony részére. Mert veteményes kert van a tulsó oldalon s termett uborka bőven.

Köszöntöm az öreget. A kalapja alól néz fel reám, öszbe borult köcsös szemöldökét összehúzva, csak mikor megismert mondja ki illő barátság és tisztességtudással az adjon istent

— Hogy vagyunk Sanyi bácsi?

— Hát csak vagyunk kérem alásan, — feleli, kivéve szájából a kurtaszárú kis cserépipát, aztán a fejét csóválva hozzátézi:

— De nem úgy mint régen!

— No...

— Ugy van kisasszonyom, más világ jár reánk, nincs a magyar embernek kedve.

Mosolyogva jegyeztem meg.

— Tán a muszkától félnek?

— Bár gyűnne kérem alásan és megrágnálazná a kormányt, a ki annyi adót fizetett a szegény emberrel.

— Hát maga Sanyi bácsi mennyit fizet?

— Én kérem alásan semmit, mert nincsen semmim. Hanem a Matyi sógor kérem, meg a Tari Gábor keresztkomám, meg a nagyasszonyom, — hej sokat panaszkodnak.

Élsétálunk a magasán karózott szőlőtele felé. Mind újonnan ültetett, oltott amerikai vészsző. Karsu, barnásszínű a zsenge venyigéje, a levelei meg szép sötétzöldek, erősen cikkszakkozva.

Az öreg szőlőről leszakította egynek a hegyét s a csizmájához verte, a mig mondta:

— Ebben se hiszek, — gyom ez kérem.

A nagyasszony kedvett kapálgatom, de bizony csak sokkal jobb volt amaz, a kit a filoxéra elvitt. Magam is elragasztam annak a kövér, gyengesavanyu hegyét, a gyermekek meg éppen mindig azt vacsorálták kenyérral. Ez, — akár az eger.

És eldobta. Nem akartam vele vitatkozni, a magyar ember ugy sem enged a kétszerkettőből, ha a maga megrögzött szokásairól van szó. A gyermekeket kérdeztem:

— Hát azok hogy vannak, — meg vannak-e valamennyien?

— Meg kérem, hála legyen az Istennek. És megemelte a lehajtott szélű zsiros kalapját.

— Az a legkisebb ni!

A kapásné hozta a karján. Vézna, csunya kis gyerek volt, — leány. Olyan kék festőruha volt rajta, mint az anyján, de sokkal fodorosabban megvarva. A kis batisztkendő sem

Itt vagyunk tehát az amerikai termés-statisztika megbízhatatlanságánál. Másodszor az Egyesült-Államokban ez a mennyiségben kedvező buzatermés csak azért volt elérhető, mivel a magas buzaárak az amerikai gazdákat a buzatermelés forszírozására ösztönözték, ez maga után vonja az ezelőtt annyira favorizált kukorica-termelést.

Figyelembe veendő továbbá az a körülmény is, hogy a korán arató export-államok termés feleslegét teljesen felemész-tette a mult gazdasági év második fele, ami értékelkedést jelent az ezután mozgósítandó gabona-mennyiségre. Mindebből pedig az következik, hogy az ideai termés a folyó gazdasági évre nem elegendő.

S mit szól mindezekhez a börze? Készáruban a raktárak mindenütt gyengék, de azért a készáru üzlet lanyha. A fogyasztás tartózkodó. A kivitelle dolgozó malmok a szerb buza iránt érdeklődnek és a magyar buza eladatlanul hever a vagonokban, dacára, hogy az eladók is tartózkodók. Csakis a határidő üzletben ártó az irányzat. Azonban ez is csak onnét ered, mivel a spekuláció oly alacsonyra nyomta a szeptemberi búzát, hogy alacsonyabbra már nem lehet. Mert csak nem bolondult meg a spekuláció, hogy a gazda zsebét tölje, mikor ezt a sajátjával teheti. Ilyen jó bolond csak egy volt, az amerikai Leiter. De ennek az eljárásában megvolt az a realitás, hogy tényleg nem termelt semmi, s ő erre spekulált. De amit a mi börzénk produkálnak, az valóságos rablás, mikor kitűnő terméseredményekre spekulál gyenge közép termékkel szemben. Mindenki, kereskedő és iparos kihasználja a konjunkturákat, csak a gazda nem, az a spekuláció marakodásának van kiszolgáltatva. Ujból és újból sürgetjük a határidő üzlet s az azon alapuló

hiányzott róla, a dereka alatt átalakítva. Bizony jó melege lehetett szegénykének.

Az asszony is velünk jött, de nem igen beszélt. Az emberének hagyta a szót, mert az ugy illik.

Sanyi bácsi mondta is százegyig. Ki nem fogyott volna a gyerekeiből. Hogy a nagyja fű az már mind felesleges, hogy a lányokat is elvette hozzájuk illő derék ember. Nincs köztük semmi baj, jó egyetértésben élnek és van gyermekük bőven.

— Meg se tudom számlálni az unokáimat, — mondta büszkén, — mert hogy kérem csak a nagyját ismerem. A kik az én kis fiammal az iskolába járnak. Itt kujtorognak olykor a kertbe, vagy gomboznak a ház falán. A multkor meg a tanító ur dicsérte meg őket, hogy nagyon jó eszük volna . . .

Csinosan öltözött fiatal nő sietett el mellettük vagy husz lépésnyire a szőlők között taposott gyalog uton.

Az öreg fontoskodva bökött feléje a hüvelyk ujjával:

— A Lidia leányom, — talán tetszik is ismerni? Derék, köpezős leány volt, sokat tetszettek együtt játszani aprós korukban. A Lidi kérem, — bent volt most a városban, a kivarást vitte be Ádinak, a zsidónak. Sok szép pénzt kap érte, nagyon dicsérik a munkáját. Ki van ő tanítva szörnyen, hogy a jó Isten áldja meg azokat az urakat. Magunkon is segítette öregségünkre. Mert bizony nekem is fogyott már az erőm; nem tudok menni nap-számba.

Az asszony is bólintott erre s a kendőjét igazgatta a fején.

Az ura meg folytatta:

differenciális játék eltörlését s a gabona-tözsde szigorú ellenőrzését.

Az értékesítés tekintetében pedig a gazdáknak azt a jó tanácsot adjuk, hogy eladásikkal tartózkodók legyenek.

A jégkárosultakért.

Az a Székesfejerváron megalakult országos bizottság, mely a dunántúli jégkárosultak fel-segélyezését tűzte ki célul, tegnap délután 4 órákor értekezletet tartott a képviselőház I. sz. ülésében Lits Gyula elnökle alatt. Jelen voltak: Báró Fiáth Pál Fejérmegye főispánja, Nagy Gyula, Major Ferencz, Kalocsay Alán, Szabó Imre, Fischer Sándor, Lévai Lajos, Meszlényi Pál, Bogyai Máté, Buzáth Ferencz, Molnár János, Farkas József, Mócsy Antal, Kálmán Károly, Purguly Sándor, gróf Zichy Aladár, Rakovszky István és dr. Hegedűs Loránt orsz. képviselők.

Lits Gyula elnök üdvözlővén a megjelen-teket, bemutatja a földhitelintézethez a dunán-túli jégkárosultak részére érkezett adományokat, a melyek 7258 frtot tesznek ki, továbbá Dréher Antal martonvásári gözmalmanak átiratát, mely ocsón és hosszú lejáratra hajlandó a lisztet szolgáltatni.

Ezután Major Ferencz jegyző bejelenti, hogy az elnökség a törvényhatóságokhoz, a sajtóhoz, a főrendiházhoz, 539 pénztézethez felhívásokat s 12 főherczeghez, kik szintén a főrendiház tagjai, feliratokat intézett.

Fischer Sándor hangsulyozza, hogy a segélyezések kiosztásánál egy általános kulesot kellene találni, amely szerint a segély kiszol-gáltatandó lenne, ajánlja hogy a segély az állami adó elengedésének kedvezményében ré-zsesülés arányában osztassék ki. Lits ezt a kulesot nem tartja elfogadhatónak, mert a bizottság működésének nemcsak az a célja, hogy a birtokosokon segítsen, hanem, hogy a

— Mária-Nostrába volt kérem rab. Egy kis hamis dolog történt meg velem, mert hogy borzasztó erős természetű, meg hirtelen. A Kása Zsuzsi kérem, — itt lakott a szomszéd szőlőben, Isten nyugosztalja, talán tetszett is-merni, mindig nagy ellenségeskedésbe volt vele. A legényét féltette tőle, vagy mi, hogy a Lidia elszeret, szóval mindig gonoszodott, pletykált, uton, utfélen a Lidiára, szinte még sárgább lett a képe, pedig különben is igen gyatra volt szegény. Mennek egyszer harangszóra a tem-plombá, a legények, mint a hogy szokták kérem, sort állottak, a leányokra várva. Jön előbb a Zsuzsi. Megáll köztük hirtelen. Az én Lidiám meg éppen akkor ért oda szintén. Kása Zsuzsi nagyot kacagott és a legénysereg füle hallatára valami igen rosszat mondott Lidire.

A leányt elfutotta szegényen pirossága, aztán meg ugy mondják fehér lett, mint a fal. Az öklét emelte föl nagy földindultságában, s valahogy a halántékán találta érteni Kása Zsuzsit. A nyápicz leány fölbukott, nagy beteg lett, oszt a Lidiánkra fogták, hogy az volna az oka. Egy esztendeig mást se csináltunk, mint örökké a törvényt jártuk. Nem a magunk jószántából, hanem mert muszáj volt. A Zsuzsi elhalt időközben, — mondom kérem, hogy nem is volt életre való, — no azt az urak addigra kisütötték a mi Lidiánkra hat évi fegyházat. Megszédültünk belé, — a leány az Isten em-legette, hogy ugyan miért vette el akkor az esztét, de már késő volt minden. Belé kellett nyugodni. De mondom, csak jó az Isten. A hat esztendő alatt olyaná lett a mi leányunk, mintha csak nevelőbe lett volna. Most egy kéréje is van, asztalosmester, — a maga mű-helyében dolgozik.

szegény munkásokon is segítve legyen; ezeket tehát nem lehet számításon kívül hagyni.

Szabó Imre is abban a véleményben van, hogy a főgond a munkásosztály segélyezésére fordítandó.

Meszlényi Pál szerint jó volna már most kérelmezni a törvényhatóságoknál a konskrip-cziót, hogy mire az adományok beérkeznek, a törvényhatóságok jelentése is a bizottság kezei közt legyen.

Szabó Imre ezt oly kibővítéssel óhajtja, hogy a törvényhatóságok fölkérendők, hogy különösen a munkásosztály viszonyaira különös figyelmet fordítsanak.

Kalocsay Alán, Fischer Sándor, Major Ferencz felszólalásai után a bizottság határo-zatilag kimondja, hogy a törvényhatóságok felkérendők, hogy a kimutatásokat október vé-geig s legkésőbb november végeig küldjék be s a kimutatás terjedjen ki a jégvert községek-ben okozott kár mennyiségére, a községre s a munkások helyzetére.

Purguly Sándor az iránt intéz kérdést az elnökhöz, hogy a kormányhoz benyújtott me-morandumnak mi az eredménye?

Lits Gyula kijelenti, hogy a memorandum sorsáról hivatalosan nem tud semmit, de azt privátim hallotta, hogy a földmívelésügyi minisz-ter a vallomágot oly súlyos feltételek mellett osztotta szét, hogy a lakosság kijelentette, hogy a kereskedőnél azt olcsóbban kapja.

Bogyai Máté, Kalocsay Alán, Major Ferencz felszólalásai után az értekezlet elhatározta, hogy a kormányhoz feliratot intéz, melyben újból felhívja a kormány figyelmét a már be-nyújtott memorandumra, egyuttal igénybe veszi a képviselőház segélyét is és zárt ülésben Lits Gyula indítványt fog tenni egyik közeli ülésen, hogy a képviselőház is járuljon a jég által károsultak segélyezéséhez.

Még báró Fiáth Pál főispán ismertette a Fejérmegyében történt intézkedéseket, mire az értekezlet véget ért.

Az asszony a fejével vágott rá s a száraz paszulyhéjat rakta odébb, amiért bement, míg az ura a sorukat beszélte. A keze fürgén járt, ahogy kiválogatta a szép fehér szemeket. A kis leány a zörgős héjával játszott. Körül, körül a fák hosszú árnyékot vetettek, a nap a nyugati ég szélén mind alább alább bukott, vékony vörös csik maradt belőle csupán, több az is eltűnt. Csak a báránnyellegek maradtak meg tőle lilapirosnak. Elkészöntem az emberektől s akkor jutott eszembe, hogy a sütemény, a mit a némém pakolt, hogy bolyongásaim közt meg ne éhezsem, — még mindég nálam van, azon módon.

Odaadtam Sanyi bácsinak, de alig tudtam rávenni, hogy elfogadja.

— Hiszen most ettünk nemrég, a gyerme-kek se éhesek . . . No lám, kisasszonyomat meg nem kínáltuk, pedig jó finom csörögét süttött az anyjuk máma . . . Hogy megkóstol-juk? — hát no nem bánom . . . Vagy legjobb lesz, elfesszük a gyerekeknek a karácsonyfára, — a biz a! . . .

A kekeny, taposott utakon utánam kul-logva elkísért egész a kapuig, csak onnan mondta a nyugodalmas jó éjszakát.

Kellemes, hűvös szél czirógatta arcomat, az árokból vörös liczeum bogó mosolygott reám, a hogy össze volt szövődve a folyókával, vadborsó virággal. A kapu is a régi, egy gon-dolattal mohósabb talán, de nekem mégis ugy rémlik, mintha homályosabb, szürkébb lenne minden.

Ugy lehet azért, mert most gyalog jöttem ki, nem mint azelőtt, — üde gyerekfantáziám felpántlikázott, himes szekerén.

Az eddig beérkezett adományokról a következő nyilvános nyugtázást teszi közzé a segélyző-bizottság.

A jégkárosultak részére eddig a következők adoztak: *Vassary* Kolos herceggprimás, bíbornok 1000 frt, *Zalka* János püspök 5 frt, *Hettyei* Sámuel pécsi püspök 100 frt, *Bogdánovias* Lucián görög-keleti püspök 20 frt. A jégkárosultak felszámolására a földhitelesítéshoz eddig a következő adományok folytak be: *Gömöri* faipar részvé. 5 frt, első gyulavárosi takarékpénztár 5 frt, mohácsi takarékpénztár 10 frt, gr. *Chotek* uradalma 100 frt, Dél-magyarországi gazdasági bank 10 frt, módosi takarékpénztár 10 frt, gr. *Majláth* J. Géza 50 frt, *Solt* járási takarékpénztár 5 frt, *Popovits* Nikanor 20 frt, várpalotai takarékpénztár 20 frt, gr. *Bolza* Géza 10 frt, tolnai polgári takarékpénztár 5 frt, szatmári takarékpénztár 5 frt, *Bernát* Serafin 10 frt, br. *Inkey* József 40 frt, gr. *Majláth* Gusztáv Károly 50 frt, soroksárharszti takarékpénztár 10 frt, *Debreczeni* I. takarékpénztár 10 frt, gr. *Majláth* György 50 frt, *tapolcai* takarékpénztár 10 frt, *bács-almási* takarékpénztár 5 frt, *Zombor* város házi pénztár 5 frt, *Jásziv* 50/10 frt, gr. *Nádasdy* Tamás 100 frt, *Hollán* Ernő 10 frt, pécs-t. kanizsai takarékpénztár 10 frt, *abonyi* takarékpénztár 10 frt, *Fejérmegye* alispánja 7 frt 95 kr, *Szondy* Mátyás 1 frt, báró *Fejérváry* Géza 20 frt, *losonci* takarékpénztár és hitelbank 10 frt, *Horváth* Piusz 57 frt, *Paksvidéki* takarékpénztár 5 frt, id. gr. *Zichy* János 500 frt, *Pintér* János 10 frt. Összesen 7258 frt 95 kr.

Proletárok.

Megnyílnak a különféle iskolák ajtai s tüdöl be rajtuk az ifjuság.

Kit a tanulás-vágy, kit a szülői akarat visz az iskolába. Az egyik kedvvel, telve ambícióval kezd a tanuláshoz, a másik rettegvé lépi át a küszöböt.

A tudós professzorok, tanárok bevonulnak osztályaikba, kezdődik a tanítás. Mire aztán vége lesz a tanévnek, az iskolák népessége megfogyott. Mint mondják: megrostálódott, az aljasa, a férgese elesett. Istenem! mily csalóka kép ez, mily hamis beszéd. Nézzünk végig az iskolából kikerült ifjuságon, az érettnék, a képesítettnek nyilvánított alakokon, s látni fogjuk, hogy azok között bizony igen sok férges maradt, a tudós professzorok rostálása nem vált be.

Az „ügyetlen“ és „ügyefogyott“ ügyvédek, az éhező orvosok, a tudálékos és ambíció nélkül való tanárok és tanítók, a megbízhatatlan és értelmetlen hivatalnokok, a „végzett“ földesurak s más állásbeliek egész légiója azt erősíti meg, hogy iskoláinkban nagy a hiba. Proletárokat termelnek gombamódra, de életrelvő embert igen keveset.

Mi lehet ennek az oka? Egyedül az iskolát okozni ezért nem lehet, az bizonyos. De teljesen fölmenten sem.

Nem mi mondjuk, tanítók, tanárok hangoztatták és hangoztatják folyton, hogy iskoláink még mindig nem érték el azt a célt, a melyre okvetlen kell törekedniök, hogy az életnek neveljenek.

Hogy miért nem sikerült ezt elérni, annak egyik főoka az, hogy iskoláinkban sok helyen uralkodik a szeretetlenség. A tanár és tanítvány között nincs meg az a bizalmas viszony, aminek okvetlenül meg kell lenni. E helyett a

rideg szigorúság uralkodik, mely elidegeníti a tanítványt tanárjától, elveszi kedvét a tanulástól. Ez a rideg viszony az oka annak, hogy a növendékek nagy része értelmetlenül magol s amit így bemagolt, annak az életben nem tudja hasznát venni, mert nem tudja alkalmazni.

Az iskola kathedrájáról száraz tudományokat hangoztatnak úgy, hogy a növendék annak lényegét fölfojtani nem képes s így azt megutálja a helyett, hogy megszeretné. Mire aztán kikerül az életbe, megutálta nemcsak a tudományt, hanem a komoly munkát is. Lesz belőle proletár, nyüğe, terhe a társadalomnak.

Szakítani kell tehát iskoláinknak a szeretetlenség és tudálékoság rendszerével, hogy vége legyen a proletárok gyártásának.

A szülők szintén okai annak, hogy a proletárok száma tulságosan szaporodik. Hogy sok szülő kényszeríti gyermekét olyan pályára, melyhez annak semmi kedve, erről már írni sem kell, annyira ismeretes és elterjedt nyavalya. Az ilyen gyermekek aztán tulságosan magasra szöktetik a proletárok, az életben lézengők számát. De különösen hibásak az szülők abban, hogy már a házi nevelésnél figyelmen kívül hagyják azt a fontos elvet, hogy az életnek kell nevelni. Az élet pedig nem hiú élvezetekből, komoly munkából áll. Ez az elvet nem látjuk a legtöbb háznál. Czoda-e aztán, ha proletárokkal találkozunk uton-utfélen?

Bizony jó volna végre valahára ezeket meggondolni, míg nem késő. A szülőknek és iskoláknak karöltve kellene a jövő nemzedék nevelését végezni, gátat vetni a proletárság terjedésének.

UJDONSÁGOK.

— **Főherczegek Máramarosban.** *József* Ágost főherczeg, *Ferencc* Salvátor főherczeggel, *Mária* Valéria főherczegnő férjével e hó 9-én érkezik Máramarosba. A mint az erdőgazgatóhoz intézett értesítés jelzi: a főherczegek a szarvasbőgést várják, de ha az késik, akkor egyelőre apróbb hajtásokat tartanak vaddisznókra. A főherczegek *Kabola-Polyánán* szállásolnak s a vadászatonknál *Lánczy* Antal kabola-polyánai kir. erdész fog segédkezni, míg az ellátás felügyelete *Steinhaus* József kir. erdőmester kezében marad, ki iránt *József* Ágost főherczeg a mult tapasztalatai után teljes bizalommal viseltetik. A máramarosi kies hegyek iránt érzett szeretete birta a fiatal főherczeget, hogy fiatal rokonát is rávegye a máramarosi vadászatokra. *József* Ágost főherczeg annyira meg volt elégedve eddig Máramarosban, hogy a régi rendet, régi megbízható embereit óhajlja újra maga körül látni.

— **Egyházmegyei hírek.** A megyés püspök *K. Horváth* István főreáliskolai és kereskedelmi akadémiái hitoktatót a belvárosi plébánia vezetésével megbizta, helyébe pedig *Peék* Gyula polgári leányiskolai hitoktatót nevezte ki. — *Eröss* Lajos sárkeresztúri segédlelkész ugyan-ezen minőségben *Isatimérre* helyeztetett át.

— **Zuber József** † A magyar közéletnek megint halottja van. *Zuber* József, *Székesfejérvár*, Pécs sz. kir. városok és Komárommegye hajdan való főispánja, a szabadságharc egyik vitéz katonája e hó 4-én d. e. Budapestben meghalt. Holttestét másnap *Székesfejérvárra* szállították s itt a Szentháromságról nevezett temető kápolnájában helyezték el, a honnan tegnap d. u. 5 órakor örök nyugalomra tették családi sírboltjában. Az elhunyt lelkiüdvéért

tegnap d. e. 10 órakor gyász istentisztelet tartott a székesegyházban, melyen a gyászoló családtagokon kívül ott láttuk br. *Fiáth* Pál főispánt a megye- és *Havranek* József polgármestert a város tisztikara élén, azonkívül nagyszámu városi és megyei notabilitást. A vég-tisztelességen megjelent a városi és megyei tisztikaron kívül Komárommegye küldöttsége *Sárközy* Aurél főispán vezetése alatt. A temetést *Károly* János nagyprépost végezte nagy papi segédlettel. — *Zuber* József 1824-ben *Székesfejérvárr*ott. Atyja *Zuber* Imre táblabíró, fejér- és bihar-megyei földbirtokos volt. A gimnáziumot *Székesfejérvárr*ott, a bölcsészetet Győrött végezte kitünő eredménnyel. Innen Pestre ment, a hol jogot végzett. Husz éves korában megszerezte az ügyvédi diplomát. Ugyanez évben *Fehérmegye* tiszteletbeli aljegyzőjévé, később első aljegyzőjévé lett. Az 1848-iki szabadságharcban mint önkéntes dangárségdtsitz vett részt; Komárom várának feladása után mint főhadnagy nyert elbocsátást. 1867-ben a *bicskei* járás főszolgabírájává, 1869-ben pedig *Fejérmegye* alispánjává választották. 1871-ben Ó Felső Pécs és *Székesfejérvár* városok főispánjává nevezte ki. Mint főispán 1875-től a főrendiház újjászervezéseig tagja volt a főrendiháznak. 1883-ban az alsó-csallóközi ármentesítő és belvizevezető társulat kormánybiztosává neveztek ki, mely állásra még három ízben meghívták. A Lipót-rend kiskeresztése, a III. osztályu vas-koronarend lovagja volt. Az utolsó országgyűlési ciklus alatt kinevezetett főrendiházi taggá. A főrendiház naplóbíró bizottságnak tagja volt.

— **A nota.** Lapunk mult számában ilyen czim alatt közölt hírnkre vonatkozólag megemlítjük, hogy a *Chaplár-Németh*-féle össze-ütkezés ott nyomban barátságos unon elintéztetett; *Seidel* Lajos volt főkapitány pedig egyáltalában nem szerepelt az esetnél, mert mint szemtanúktól hallottuk egy távolabb eső asztalnál ült.

— **Az esernyők.** Valami nyári táncmulatságon ismerkedtek meg. A második négyest már együtt táncolták, a szünóra alatt pedig az ifju — mondjuk: Aladár — szinte a fölébe huzatta a kis leánynak azt a nevezetes notát: „Valamit sugok magának...“ és kacsingatott mellé szörnyen. Hát a kis leány szive sem volt éppen kőből s valamiképpen módját ejteték, hogy azt a bizonyos valamit szóval is megsugják egymásnak, de nem is egyszer... Így ment ez egy darabig, de a regényes hajlamu Aladár utóbb már nem elégedett meg az ablakfülkében eszközölt autogásokkal — ő randevúra vágyott, a mint hogy azt a különböző francia és nem francia regényekben olvasta. Megdönthetetlen érvék légiójának sorompóba állítása és néhány sikerült feltérde ereszkedéai jelenet eljátszása után rábirta az édes cseppséget, hogy egy szerelemre hivatató holdvilágot estén, ekkor meg ekkor, legyen a Pásztorj-patikától lefelé számított hetedik akáczafánál... és ő beleegyezett. Am a megnevezett estén gyanus felhők adtak egymásnak szintén randevút a nádor-utoza fölött, azért szerelmeseink esernyővel fegyverkezve mentek a találkára, de mégis elmentek... Az egy-két utczával odább czirkáló rendőr ezidőtájt valami gyanus neszt hallott, mintha apró pisztolyokat süttögetnének. Megindult tehát a jelzett irányban, de a sülő párocoka a nehéz léptek neszére elrebbent s a komoly *Hambalgó* mire odaért, csupán két esernyőt talált a fát körülfogó vas-korláthoz támasztva: egy fekete szalagcsokorral ellátott karcsu jószágot, meg egy nehézkesebbet, de szalag nélkül. Egyebet semmit.

főlött állónak jelezte. Igen természetes, hogy sok gazda lépre megy azután a magkereskedők e reklámjának s keserű csalódással dobja oda az apró baromfiának ama silány minőségű terményt, melyet nagy költséggel letakarítania sikerült. Számos kísérlet végeredménye igazolja azt, hogy legjobb az őszi buza mellett megmaradni, mert a tavaszi sem minőségben sem mennyiségben nézve nem képes azzal versenyezni s ez okból tavaszi buzavetését csak ott ajánlhatjuk, hol az őszinek megmaradása bizonytalan, vagy a hol az ősszel a munkalátok annyira összetorlódtak, hogy lehetetlenség volt az őszt elvetni, vagy végül a hol az őszi buza kiveszett. Oly vidékekre, hol az eső ritkaság számba megy s az időjárás meleg, legmegfelelőbb egy minőség, mint mennyiségileg a bán-sági és a tiszavidéki buza; ellenben oly vidékekre, hol az eső már gyakoribb, s az idő is hidebb, a Square-head buza. Egy másik tényező, mely a termés mennyiségét nagyban befolyásolja: a talaj, annak minősége s előkészítése. Nagyon laza homok talaj oly kevésbé felel meg a buza természetének, mint a túlkötött, nehéz, szives agyag vagy a humusban nagyon bővelkedő talajok. Legjobb termésre számíthatunk a középkötöttségű agyag és a kötöttebb vályogtalajokon. E talajokat a szemtől, hogy minő növények képezik a buzának előveteményét, különbözően fogjuk megművelni. Ha zabos búkőny vagy repce képezi az előveteményt, ugy ezek lekerülte után a tarlót azonnal feltöretjük, sekélyen, nehogy a talaj összetömjődjék; néhány hét múlva adunk egy mély keverő szántást, majd közvetlenül a vetés előtt egy közép mély vetőszántást.

Ha a buza here után következne, akkor két szántás adunk és pedig egy sekélyet a here kaszálása után azonnal és egy középmélyet közvetlenül a vetés előtt. Végül ugarnál a mivelés a következőkben fog állani: ősszel adunk egy sekély törést, majd egy mély szántást, tavasszal az extirpátort használjuk s közvetlen a vetés előtt adunk egy középmély szántást.

A talaj előkészítéséhez tartozik a trágyázás mikéntjének megoldása is. Erre nézve feltétlenül szükségesnek tartjuk megjegyezni azt, hogy ha valahol kifizeti magát a műtrágyák alkalmazása, egy első sorban az őszi buza az. Száz és száz gazdának véleménye egybehangzóan oda nyilvánul, hogy a szuperfoszfát alkalmazása még alacsony gabonárák mellett is rentabilis volt, a mennyiben nemcsak a termés mennyiségét emelte az érés késleltetése nélkül, hanem a minőségre is igen kedvező oetolyást gyakorolt. Kat. holdanként 135 kg. elszórása válik szükségessé a vetőszántás előtt. A nitrogéntrágyák közül a chilisáletromot ajánljuk az esetben, ha az őszi buza rosszul telelvén ki, tavaszra fejlődésében nagy hátramaradottságot tüntet fel. Ilyenkor kat. holdanként 35 - 45 kg. fejtrágyaként borus időben elszórvá bázulatos eredményt eszközöl. A termés sikerének egy további feltétele a vetés helyes véghezvitele. E tekintetben nemcsak tanácsoljuk, hanem határozottan követendőknek jelezük a vetésnek minél korábbi véghezvitelét. A korán vetett őszi buzának elég ideje lévén a megbokrosodásra, erőteljes fejlődésnek indul s így jobban kibírhajja a zord tél viszontagságait. Az elvetett buzával tavaszig semmi dolgunk nem akad. Tavasszal azonban, mihelyt a hólepel eltűnik, mihelyt a vegetatio megindult, küldjünk egy fagasboronát a buzatáblába, de lelkére kössük a béresnek, hogy ne kímélje a buzát, hanem fagasolja meg azt úgy, hogy a talaj is megporhanyuljon, az esetleges gyomok is kitépesenek. Idájében végzett jó fagasolás sohasem árt a buzának. A ki a buzatermelésnél figyelembe veszi a fentirrottakat, az biztos lehet abban, hogy két kalászt fog aratni ott, hol eddig egyet is alig tudott.

* **Allatjárvány a megyében.** A „Földművelési Értesítő”-ben közölt hivatalos jelentés szerint az elmúlt héten Fejérmegye területén a következő állatbetegségek fordultak elő: Léptene: Herczegfalva 8 udvar, Igar 1 udv., összesen 2 község 9 udvar. Veszettség: Füle 1 udvar. Ragadós száj- és körömfájás: Vereb 1 udvar. Rühkór: Sárkeresztur 1 udvar. Sertésvész: A

8 p., Alap 4 u., Alcsuth 12 u., A. Szt-Iván 1 u., Baracska 26 u., Bicske 6 u., Csákvár 6 u., Czece 3 u., Csoór 67 u., Ercsi 1 u., Felcsuth 14 u., Füle 1 u., Gárdony 1 u., Herczegfalva 6 u., Igar 7 u., Kálóz 3 p., Kápolnásnyék 1 u., Kis Keszű 1 u., Pis-Perkafa 1 u., Lovasberény 9 u., Magyar-Almás 8 u., Nádasd-Ladány 16 u., N.-Lóok 1 udvar, Polgárdi 4 u., Pusztá-Egres 1 u., Pusztá-Zámor 12 u., Rác-Almás 1 udv., Ráczeresztur 1 u., Rétszilás 1 u., Sárbogárd 3 u., Seregres 1 u., Sárkeresztur 5 u., Sáro-d 19 u., Seregélyes 1 u., Sár-Szent-Miklós 1 u., Soponya 23 u., Sóskut 20 u., Szt-Agotha 3 u., Tács 1 u., Veleg 1 u., Zámoly 21 u., összesen 41 község.

+ **Mikor a gabona dohos.** A legnagyobb vizgázát mellett is megtörténik, hogy a kicsépt gabona a magtárakban vagy a csűr padlóján feltöltögetve dohos szagot vesz fel. Ennek oka a túlságos nedvtartalom, melyhez néha még a levegőtől való elzárttság is járul. Ha a szag csak jelentéktelen, a gyakori fellapátolás, alacsony garmadák rakásai al összekötve, továbbá a magtárnak, kamarának erős szellőztetése rövid idő alatt segítenek a bajon. Ha azonban a szag erősebb, tehát a magvak megkezdődött romlása előrehaladottabb, akkor még erősebb eljárásához kell folyamodnunk. Ez esetben egy fél százalék (egy hektoliter és egy félliter) finom, porrátorít fászenet keverünk meglehetősen egyenletesen a gabonához, melyet két hét elteltével szóróróstan megtisztítunk. Ez eljárás szükség esetén kétszer is lehet ismételni és ha a dohoság nem volt túlságos erős, minden gabonájánál jó eredményre lehet számítani. Kevésbé ajánlatos az a mód, mely az áztatáson alapul. A gabonát ugyanis alacsony kádba öntik és annyi forró vizet öntenek rá, hogy egészen befedessék. Mikor a víz teljesen kihűl, leöntik és a gabona a napon vagy valamely meleg helyen kiszárittatik. Ez sok bajlódással jár. A szénporral való keverés azonkívül biztosabb.

+ **A czár lefegyverzési indítványa az egész világ sajtóját foglalkoztatja.** Noha várható volt, hogy a nyomásott terhekkel járó fegyveres béke előbb-utóbb katasztrófabá sorolja az államokat, mégis hiányzott a bátorság a lefegyverzési indítványozására. Ezért a palma a fiatal czárt és kormányát illeti. Amerika nyitotta ki az elaggott Európa szeméit. Amidőn látjuk, hogy Amerika állandó hadsereg nélkül is megveri ellenségeit, ezzel a legjobb argumentumot szolgáltatva, a szuronyos békeállapotnak kellemesebb fegyvertelen állapottal való felváltására. Cedant arma togae. A béke nem lévén háborgatva, a népek földművelés, ipar-és kereskedelemnek fogják szentelni minden működésüket. Az eke fog a kard helyét uralkodni s bizonyos, hogy eme uralom Magyarország birtokos osztályának sem lesz hátrányára. Mert a mily mértékben fog emelkedni az anyaföld értéke, ép oly mértékben fog olcsóbbodni a pénzintézetek által nyújtott hitel. A gazdaközönség lásson hozzá, hogy okszerű gazdálkodással fokozza egy a birtok jövedelmezőségét, mint emelje annak értékét. A beruházási összegeket e célra máris igen olcsón szerzi be. Az okszerű gazdálkodáshoz. Az egész országban jó hírnévnek örvendő „Ingatlan- és Jelzálog-Forgalmi-Intézet” Budapest, VI., Váci-körut 39. sz. a. ezer és ezer a tönk szélére jutott földbirtokos mentő angyalává lett. De ha most, a midőn még az idők mostohák, számos birtokost rangirozott és kisodort a bajból, mire lesz eme intézet képes a jobb idők hajnalán, amikor a földbirtokos nem lesz a röhöz köve tőkék hiányában, hanem gazdagon ellátva pénzzel, szabadon fog mozoghatni, s birtokába a legértékesebb beruházásokat fogja tehetni. Ekkor lesz csak a mondott intézet igazi szerepében, mert az általa a földbirtokosnak nyújtott olcsó tőkék még inkább megfognak felelni hivatásuknak, a mennyiben tényleg a birtokba fognak vándorolni s a birtok értékét sokszorosan növelni fogják. Ezért kell nekünk is lefegyverzést óhajtjunk, mert csak ily békés állapotok szolgáltatják a pénzintézeteknek a kellő nyugalmat pénzeik tekintetében. De ha ezen lefegyverzést távol is van, ne csüggedjünk! Az „In-

gatlan- és Jelzálog-Forgalmi-Intézet” addig felszűn fogja tartani a birtokosozást, a melynek vitális érdekeit örökké szem előtt tartja, a melynek művelését tüzte czélul maga elé s tartja a legkedvesebb kötelességének. Mondhatni, hogy eme intézet hazánkban megbecsülhetetlen közgazdasági faktort képez, amit csak az tud kellően méltányolni, a ki felfogja, hogy mennyire áll érdekében a földbirtokosnak az olcsó hitel megszerzése.

Piaczi árak.

Székesfejérvár, 1898. szeptember 7-én.

Buza	850 - 870
Rozs	640 - 660
Arpa	550 - 620
Zab	580 - 6--
Kukoricza	640--

NYILT-TÉR.*

Van szerencsém a nagyérdemű közönséget tisztelettel értesíteni, hogy a **Magyar Általános Köszenbánya** részvény társulattól Budapestben a

tatai köszenbányák

kizárólagos képviselőt Székesfejérvár és vidékére átvettem és szenét itt állandóan raktáron tartom.

A hazai széntermékek közt a **tatai szén** első helyet foglal el és a porosz szénhez hasonlóan, legkisebb salakot sem és nagyon kevés hamut képez, miért is szobafűtésre kiválóan alkalmas.

Kérem a tisztelt fogyasztó közönséget, hogy erről magának meggyőződést szerezni és megrendelésekkel fölkeresni sziveskedjék.

Iroda: Tisztelettel

Szarka-utca 4. WEISZ JÓZSEF.

Vendéglő bérbeadás!

Ősi községben (Veszprém vm.) a nagyvendéglő 1899. január 1-től kezdődőleg 3 egymásután következő évre bérbeadandó. — Bővebb értesítést övz. SCHMIEDT ISTVÁNNÉ Ősi (Veszprém vm.) ad.

KÉRDEZZÜK MEG A HÁZIORVOST!

Krondorfi
alkálikus természetes savanyuvíz

NYÁLKAOLDÓ HATÁSÁNÁL FOGVA A TUDÓ, GYOMOR ÉS HUGYHÓLYAG

*** SÁNTALMAKNÁL ***

LEJÓBBAN AJÁNLVA!

MINDENÜTT KAPHATÓ!

* E rovatban közlöttekért telölöséget nem vállal a szerkesztőség.

STEININGER SÁNDOR

DIVAT-, VÁSZON- ÉS FEHÉRNEMŰ ÜZLETE

SZÉKESFEJÉRVÁR, NÁDOR-UTCZA 19. SZÁM, TEJESKÖZ SARKÁN.

Ajánlom dúsan felszerelt raktáromat az igen t. vevő közönség pártfogásába, minthogy nagyobb »parthie« vételeim által azon helyzetben vagyok, hogy meglepő »jutányos« árakért tudok a t. közönség szolgálatára lehetni.

SAJÁT ÉRDEKÉBEN KÉREM BEVÁSÁRLÁSAIT NÁLAM MEGTENNI.

KÉSZ NŐI- és GYERMEK-FELÖLTÖK, SZÖRME-ÁRUK

egyedüli nagy választék a legolcsóbbtól a legfinomabbig.

Valódi francia és angol női divat-kelmék az őszi idényre a legfinomabbtól a legolcsóbbig, (pl. schewiott duplaszéles **20 kr.** métere). — Szepességi fehérenemű u. m. abrosz, szalvéta, törülköző nagy választékban. Schiffonok és bélés áruk.

Ebédlő-, szalon- és futószőnyegekől gyári-raktár, gyári ár.

Szövet- és csipkefüggönyök, vászonneműek meglepő árakért.

Francia kitűnő mosható pargetok stb. e szakmába vágó cikkek.

Steininger Sándor

divat-, vászon- és fehérenemű üzlete Székesfehérvár, Nádor-utca 19. szám, tejes-köz sarkán.

1 vég 50 rőfös * * * *

Rumburgi vászon

1 vég

8 frt 50.

30 rőfös

12 »Webe«

Általánosan

kitűnőnek elismert

vászon

5 frt 50.

Postai megrendelésnél kérem a t. megrendelőt, megnevezni az árjegyzékben kiírt árut, az árut

nem küldöm utánvétel mellett

és ha a küldött áru meg nem felel, saját költségemre tessék azt visszaküldeni.

Czim: **STEININGER, Székesfehérvár.**

1 nagy

14-es szalon boszniai

szőnyeg

10 frt 50 kr.

Az igen t. megrendelő semmit nem reszkiroz rendelésénél, mert az áru nem küldetik utánvétel mellett és semmi nehézmény nincs az áru esetleges visszaküldésénél.

**Szolidabb
ajánlat
nem
létezik!**

* * * * 1 vég 30 rőfös

kitűnő minőségű

korona kanavász

5 frt,

1 vég

30 rőfös

Rumburgi

jóminőségű

4 széles **3.50,**

5 4 széles **4 frt.**

2 drb ágyterítő

1 asztalkendő

remek kivitelben

5 frt 50 kr.

A n. ó. közönség föltétlen bizalmát és jóakaratu pártfogását kérve, maradok kiváló tisztelettel

STEININGER SÁNDOR.

KNAZOVITZKY BÉLA

URI, NŐI DIVAT * * * * *
* * * * * ÉS RÖVIDÁRU RAKTÁRA

Székesfejérvár,

NÁDOR-UTCA (REÉ-FÉLE HÁZ.)

Van szerencsém az alant felsorolt cikkekre különösen felhívni a nagyérdemű vevőközönség figyelmét, a melyek tjonnan felszerelt tüzletemben, elsőrendű jó minőségű árukban a következők jutányos árban szereshetők be. U. m.:

URI DIVAT CZIKKEK:

Gyermek posztó kalapok . . . 80—150-ig
Férfi puha kalapok 120—250-ig
Férfi kemény kalapok . . . 180—4—
Férfi chiffon ingek 120—2—
Creton és zepfir ingek . . 140—2—
Fehér és színes selyem ingek . . 2—ft
Pique és divat ingek 2.—ft
Férfi lábra valók (a legjobb köper és csinvatból) 80—150-ig

A legújabb divatu

**NYAKKENDŐK, GALLÉROK, ESERNYŐK, batist
s vászon ZSEBKENDŐK, ESERNYŐK**

stb. uri divat cikkek dús választéka.

NŐI DIVAT CZIKKEK:

Színes, fekete clott női és gyermek **KÖTÉNYEK**
minden nagyságban **VÁLLFÜ:ÖK** (Mieder)

NŐI ALSÓ SZOKNYÁK, BLOUSOK,
gyermek és női fehéreneműek

a legjobb gyártmányu prágai bőrkeztük
kötő és horgoló pamutok

női SZABÓKELLÉKEK
továbbá

minden e szakmába vágó cikkek nagy választékban.

OLCSÓ PÉNZ!

TÖRLESZTÉSES JELZÁLOG KÖLCSÖN 1000 FORINTTÓL FÖLFELE
4 1/2 százalék kamat mellett kapható

földekre és székesfehérvári házakra is.

A kölcsön összeg kifizetése nem jelzalog papirokbán, hanem
KÉSZPÉNZBEN TÖRTÉNIK.

Pénzintézeteknél fennálló tartozások **KONVERTÁLTATNAK.**

Érdekelteknek bővebb felvilágosítást nyújt

NÉMETH ÖDÖN az „Unio Catholica“ főfelügyelője
Székesfejérvár, Szent-István-utca 3. szám.

Számlák, könyvelek és árjegyzékek tisztán és csinosan!

ALAPÍTOTT INTÉ.

ALAPÍTOTT INTÉ.

SZÁMMER IMRE

könyvnyomdája (gőzerővel)

KÖNYVKÖTÉSZETE

ÉS LEVÉLBORÍTÉK-GYÁRA

— * * * * * SZÉKESFEJÉRVÁROTT. * * * * * —

Készít minden néven nevezendő

KÖNYVNYOMDAI MUNKÁKAT.

Raktárt tart kész nyomtatványokból:

Városi és községi előjárók és árvaatyák számára. Szolgabírói hivataloknak. Ügyvédek, járásbírók és végrehajtók részére. Róm. kath. és ref. lelkesi hivatalok számára. Takarékpénztárak, segély-egyletek, kaszinók és olvasókörök részére. Uradalmak, bértek és gazdák számára. Gyógyszertár tulajdonosok részére. Kereskedők, iparosok és ipartársulatok számára. Szállodatulajdonosok és vendéglősök számára.

Továbbá:

IRÓPAPIROK, LEVÉLBORÍTÉKOK és LEVÉLPAPIROKBÓL

nekülönben

IRODAI SZEREBŐL:

tinták, írónok, valódi acél- és réztollak tollnyelek, pécsviaszkok s több effélékből jutányos árak mellett!

Meghívó-, belépti-, csim- és látogató-jegyek díszesen!

Ajánljuk a római katolikus egyéneknek

AZ
„UNIO CATHOLICA“

biztosítási szövetkezetet

TÜZ ÉS JÉGKÁROK ELLENI BIZTOSÍTÁSNÁL.

Olcsó díjak!

Jó feltételek!

**CSAK RÓMAI KATHOLIKUSOK * * * * *
* * * * * BIZTOSÍTÁSA FOGADTATIK EL.**

Az „UNIO CATHOLICA“ dunántuli felügyelőségének vezetője

NÉMETH ÖDÖN főfelügyelő.

BŐVEBB FELVILÁGOSÍTÁSSAL SZOLGÁL A SZERKESZTŐSÉG.

Nyomatott Szammer Imrénél, Székesfejérvárott.